

'TUĞRA

TUGRALARDA EL-MUZAFFER DAİMA DUASI VE ŞAH UNVANI, ŞEHZADE TUĞLARI, MEHMED İL. NİN TUĞRA, İMZA VE MÜHÜRLERİ.

Yazan: Zariif Orgun

Bu yazıdan maksat; tuğra'nın tarihçesi ve manası hakkında bugüne kadar yazılan bilgileri tekrarlamak değildir. { 1 }

Biz, Osman I ı imparatorlarının tuğralarında bulunan jEJ-muzaffer daima>> dua cümlesi ile Şah ünvanının gözden geçirmek, tuğranın devirlere göre geçirdiği değişiklikleri, kaç kısımdan ibaret bulunduğunu, bu kısımlar- dan her birine verilen adları tesbit etmek, Fatih Sultan Mehmed'in imza ve mühürleriyle henüz neşredilmemiş bulunan Şe h z ad e tuğralarından bah- setmek istiyoruz.

EL-MUZAFFER DAİMA:

Bu konu üzerinde ilk defa duran Osman Ergin'dir. (2) Osman Ergin, Maarif Tarihinde tuğrada <cEJ-muzaffer daima> cümle i duaiyesinin Fatih Sultan Mehmed'inkiyle başladığını, daha evvelki tuğralarda bulunmadığını yazar.

Halbuki, tuğrada «el-muzaffer daima» duası Murad il. nin tuğrasında başlar. Bu padişahın tuğrasının ilk defa F. Babinger neşretmiştir. Topkapı Sa- rayı Müzesi Arşivinde de aynı padişahın tuğralı bir mülknamesi bulunmak-

[1] Sultan Orhan'ın tuğrasının neiriyle meydana çıkan; Murad I İn Ragüza cumhuriyetine verdiği ahidn ime üzerine elini basarak tuğranın ilk numunesini vücade getir-diği hakkında, Hammer'in malüm fara:ıyesinin çürüklüğü bir tarafa bırakılırsa aşağıya ıraladığını:ı eserler tuğra hakkında hemen hemen aynı malümatı tekrarlarlar.

J Deny - slam ansiklopedisi.

Dr Friedrich Kraelitiz - Die Turga der Osmanischen Prinzen.

> > > - Die Handfeste Pençe der Osman - Wesire.

> » » - Osmanische Urkuoden İn Türkischer Sprache.

Dr. Ludwig Fekete - Osmunische -- Türkische Diplomatik der Türk'schen Bot-
mausgkeit in Urgan.

Franz Babinger - Die grossherlicbe Tugra.

L'Orient illustre - No. 1, P. 6, Col. 3 - 4.

Ali - Tu ra-yı-Hümayun - T. O. E. M. No. 43 - 44.

U:zunçarşılı, İsmail Hakkı - Tuğra ve Pençeler ile Ferman ve Buyrultulara dair, Belleten, cc. V, Sayı, 17 • 18.

[2] Osman Ergin - Maarif Tarihi, c. 111, n, 881.

tadır. [1] En son olarak da Maliye Arşivinde 14 No. da kayıtlı ve 850 tarihli vakfiyesinin de tuğralı olduğu görülmüştür. [2]

Şimdi, Osmanlı İmparatorlarının tuğralarını yukarıda arzettiğimiz hususları da göz önünde tutarak tetkik edelim:

Osman I. in tuğrası henüz ele geçmemiştir.

Orhan Gazi'nin tuğrasını taşıyan iki vesika bulunmuştur. [3] Bu tuğralarda «Orhan bin Osman adı gayet sade bir şekilde yazılmıştır.

Murad I. in tuğrasını ise Topkapı Sarayı Müzesi Müdürü Tahsin Öz'ün neşrettiği bir mülkname ile tanıyoruz. [4] Bu tuğrada ilk defa beyzelerin teşekkül ettiği görülür.

Bayazıt I. in tuğrası şimdiye kadar bulunmamıştır.

Emir Süleyman'ın tuğrasında da beyzeler vardır. [5] Fakat bu tuğrada beyzelerden ziyade eliflerin dört tane olması dikkate şayandır. [6] İleride görüleceği üzere tuğrada eliflerin üçü geçmesi çok nadirdir.

Mehmed I. (Çelcbi)nin tuğrasında beyzelerle birlikte Han ünvanını da bulmaktayız. Hatta tuğrada eliflerin üzerine «med» gibi bariz şekiller yapılarak süslemeye doğru bir gidiş de sezilmektedir. [7]

Murad il. ninkinde «El-muzaffer daima» ile tuğra bildiğimiz şekle yakın bir hal alır. (**Levha: 1**)

Mehmed il. ve Bazaıd il. de, yeni bir şey ilave olunmadan tam şeklini bulur.

ŞAH ÜNVANI:

Selim I. in tuğrasında şah ünvanı yer alır. «Selim şah ibn-ü Bayazıt han Elmuzaffer daima» şeklinde okunur. (**Levha: il**)

[1] Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi, No. E: 6460 - Murad il. oio Sarımüddio Paşanın Seyrüddio Suğurdan satın aldığı mülk hakkında verdiği mülkname Tarihi: 830 (1462)

[2] Prof ; Dr. A. Süheyl Ünver - Fatih külliyesi ve zamanı ilim hayatı. İstanbul Üniversitesi yayınlarından ; sene 1946.

[3] Osman Erg-io - Muallim Cevdet'ia hayatı ve eserleri.

Tahsin Öz, Topkapı Sarayı Müzesi Arşiv kılavuzu, Fasikül: J, **Ves: 1**

[4] Tahsin Oz. Murad I. ile Emir Süleymana ait iki vakfiye, Türk Tarih. **vesikalari** Dergisi, c. 1, sayı : iV.

[5] Tahsin Öz, aynı yazıdan.

Osman Ergin - Muallim Cevdet'in hayatı ve eserleri

Uzunçarşılı, İsmail Hakkı - Tuğra ve pençeler ile Ferman ve Buyruclulara ddr, Belleten, sayı: 17 - 18.

(6) Uzunçarşılı, İsmail Hakkı, Tuğra ve pençeler hakkında ki yazısında «.. . Ben bu makalemde yukarıda söylediğim gibi Orhan Beyin iki tuğrasiyle. Emir Süleyman, Çelebi Mehmed, Fatih, Selim ve Kanuo'ie ait ilk tuğralardan bazılarının fotoğrafını koydum. Bunla, in hepsinde babalarının isimleri harf.i tarifsiz «Muzaffer daima» veya harf-i tarifli «el-muzaffer daima» duası ve hepsi de Orhan tuğrası müstesna olarak üç keşideli <Flamalı> ve iki kavislidir... demektir. Halbuki görüldüğü veçhile kendisinin de neşrettiği Emir Süleyman'ın tuğrası dört elifli veya tuğludur.

[7] Uzunçarşılı, İsmail Hakkı - Ç e I e b i Mehmed tarafından verilen bir temlik-name ve Sasa Bey vakfiyesi, Belleten, sayı : 11 • 12.

S ü l e y m a n I., S e l i m i l., M u r a d I I I. ü n t u ğ r a l a r ı n d a Ő a h k e l i m e s i n i n i k i d e f a y a z ı l m ı Ő o l d u ğ u g ö r ö l ü r. (L e v h a: 111, iV, V - I I I. B, iV B, V B)

I I I B, I V B, v e V B d e Ő a h k e l i m e s i i y i c e g ö r ö l ü p a n l a Ő ı l m a Ő ı i ç i n s i y a h l a g ö Ő t e r i l m i Ő t i r. B i l h a s s a c i: . . • l e r ç o k b a r i z d i r.

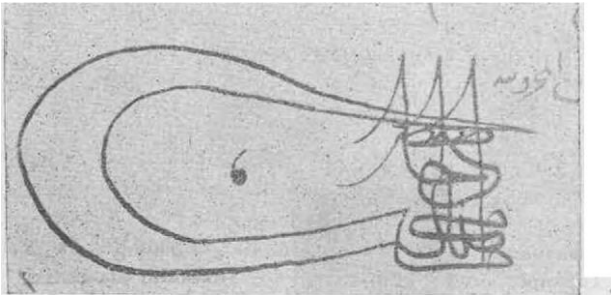
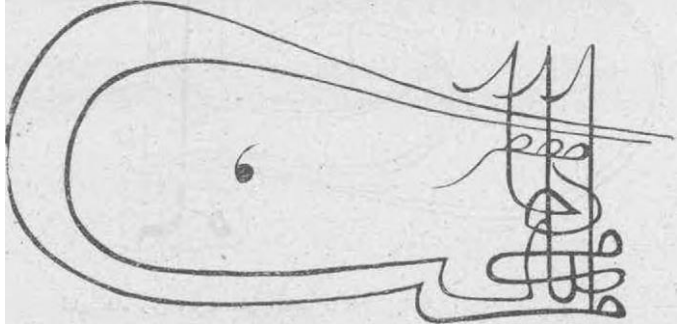
M e h m e d I I I. ü n t u ğ r a s ı n d a Ő a h ü n v a n ı t a m a m e n k a l k a r. (L e v h a: V I)

A h m e d I. d a Ő a h Ü n v a n ı t e k r a r t u ğ r a m e t n i n e g i r e r v e b u ü n v a n M a h m u d I I. y e k a d a r (M a h m u d I I. d a h i l) b ü t ü n p a d i Ő a h t u ğ r a l a r ı n d a d e v a m e d e r. Y a l n ı z S ü l e y m a n I., S e l i m I I., M u r a d I I I. ü n t u ğ r a l a r ı n d a o l d u ğ u g i b i d e ğ i l d i r. i k i l.:» y e r i n e b i r «! . b v e i k i «•» y a z ı l m ı Ő t i r. B i l a h a r a b u Ő a h k e l i m e s i, A b d ü l h a m ı d I., S e l i m I I I. v e M u h m u d I I, t u ğ r a l a r ı n d a k o l a y c a o k u n m a z b i r h a l a l m ı Ő, b i l h a s s a «•>> l e r < r • / > d e n z i y a - d e b i r s ü s g i b i s t i l i z e e d i l m i Ő t i r.

LEVHA I.

Murad il. tuğrası

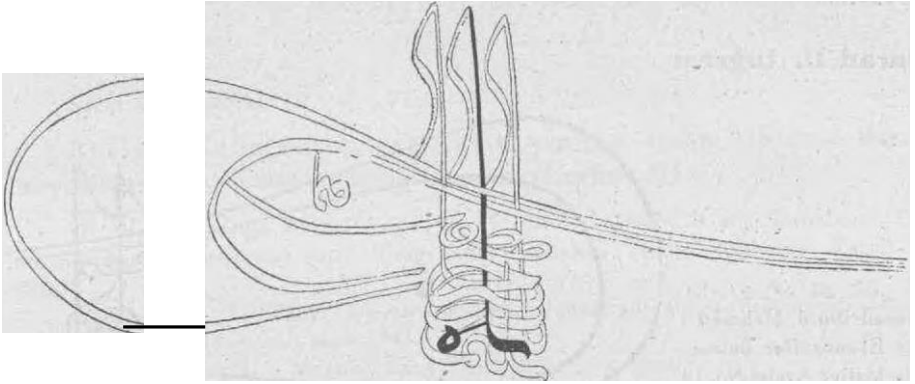
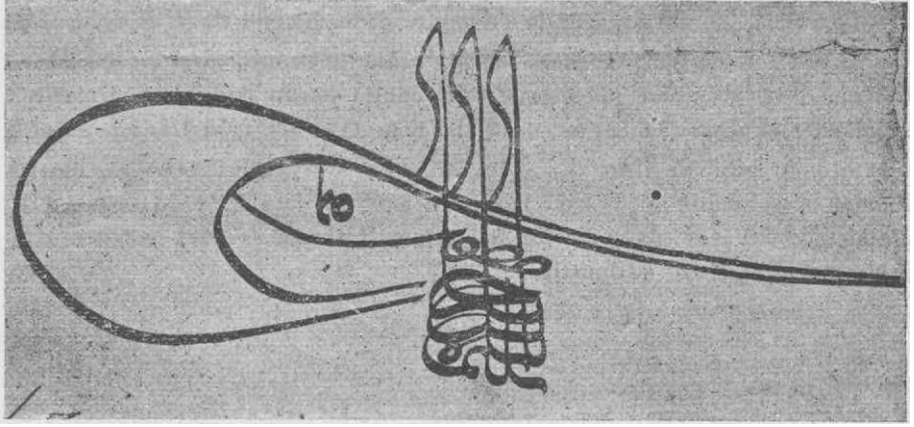
llı, ,ıı.11 ,ı.1... ..d- .ı_1 ,ı.,..
Murad ibn-ü Mehmed
han El-muzaffer daima
Aslı, Maliye Arşivi No. 14
te kayıtlı vakfiyede.

Murad I. nin Topkapı Sarayı
Müzesi Arşivinde bulunan

LEVIQA 8il \$\$

Selim !I. tğrası 9 1'

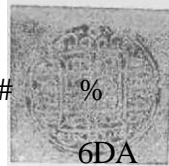
Selim şab ibn-ü Bayazid el-muzaffer daima

Selim !I. i\$ mllhllrlr!i" "

İkinci m%ür ile !"haz"ine-i hümayun

#

"!.. , j u l m & J - l 3 j r . ,]

!m"üh"ürlenirdi. Bu mühür Lopkapı !" "

6DA

A' Tewe k k i i a n H a k i

Saray Müzesi Y#ir.1 No. 24819

D

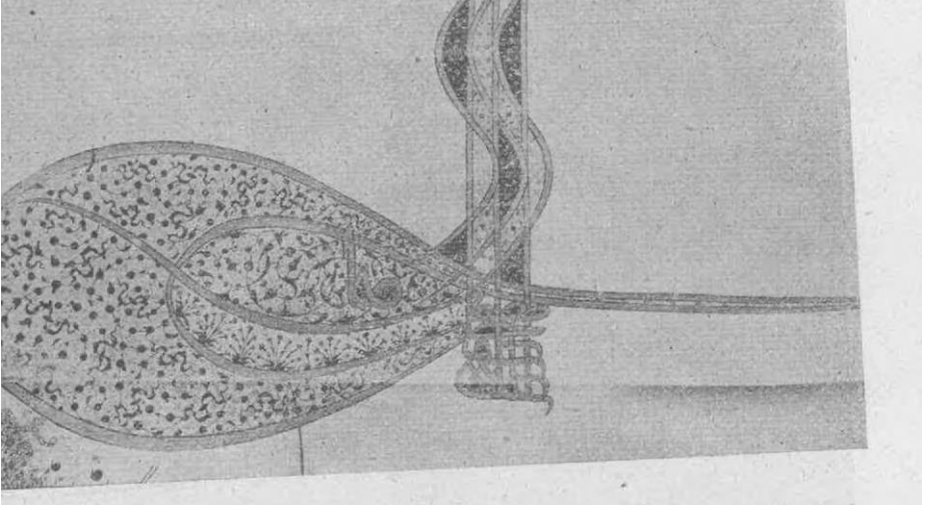
PM OS Sultan Selim şah

0 & 1.2m

LEVHA iii.

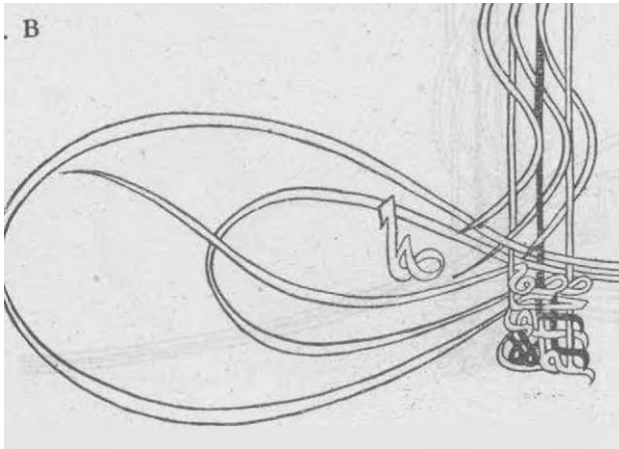
Süleyman I. tuğrası

Süleyman I. tuğrası

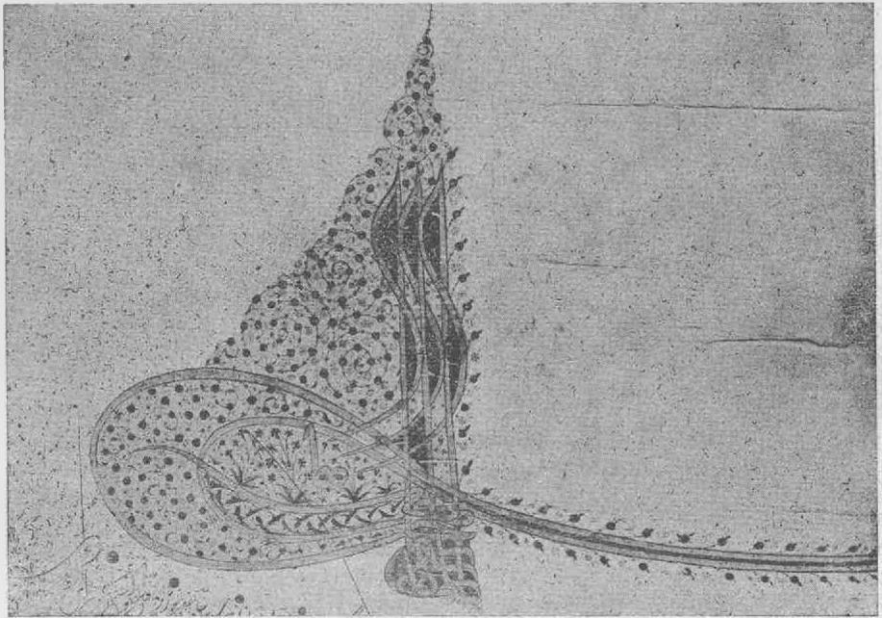
\ti, _.,Ü.ii ,:il.. oij. r.1- r.,ıı .:ı,ıı.. dı!

Şah Süleyman ibn-Ü Sellın şah bau el.muzaffer daima

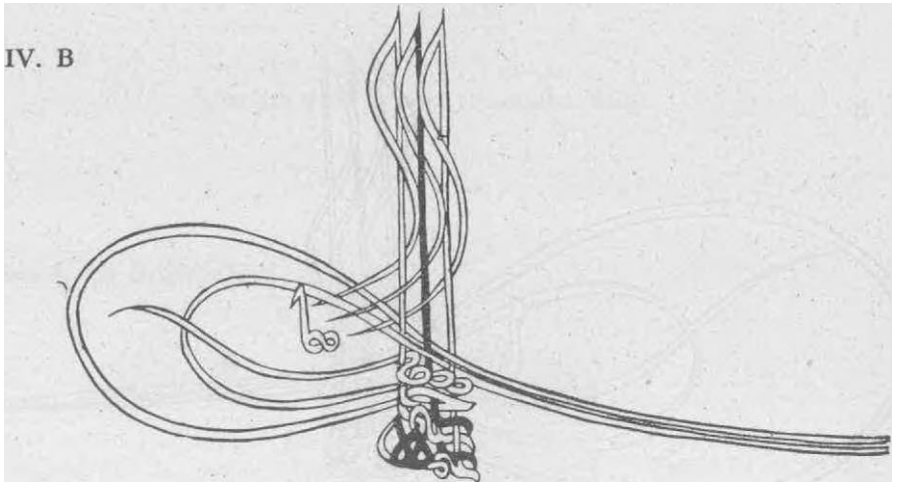

LEVH 6 IV. &

Selim !11. \$\$\$ğrası 9 1'

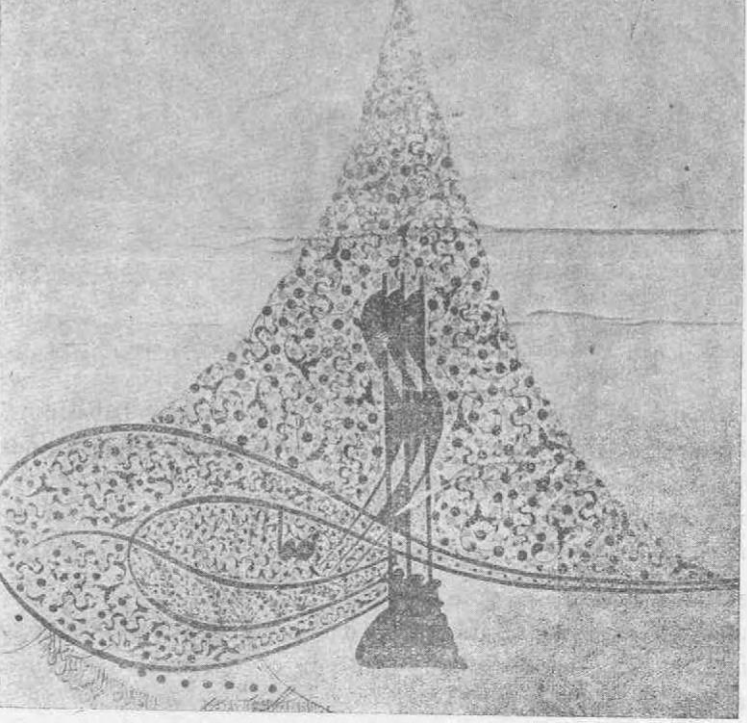

\$' \$!!! .L. L. J...SS #18/ - t
 Faiv Salsby hMÜ nMS Kyan \$Ah Vaa SHkaxöÜto p<ahm<a

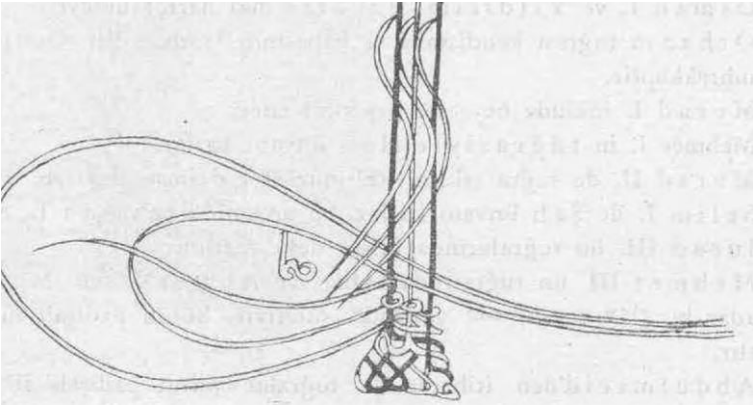
LEVHA V. #

Y Murad 111. \$\$\$= 9 1'

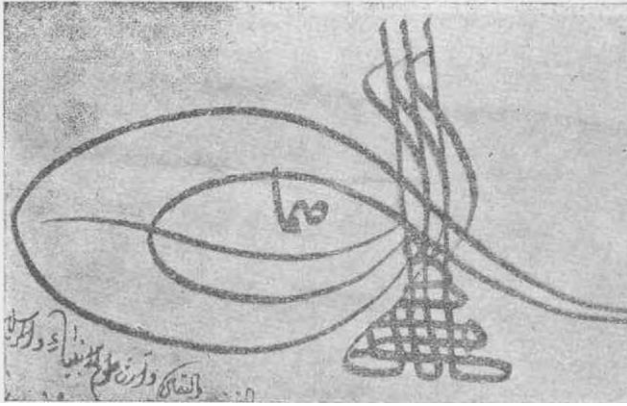

1/ c'l.) f.)... f.)... 1^»_*** 3 _
xYsK OP1Vh 4ÇaÜü fls4y DML ÇVa LsÜKaPzVddL1 h4w

V. B

TL S4 i - M j

Mehmet 111. tuğrası

It'1, _ci.l6ill <Jl6. ,_., .,., J.:?

Mehmed ibn-Ü Murad han el-muzaffer daima

Mahmud I. e kadar 1-1 an ünvanı hi.ikümdarın babasının isimden sonra okunurken bu devirden itibaren Han kelimesi padişah isminden sonra okunmaya başlanmıştır. Mi sal:

Murad II. tuğrası: .Murad ibn-ü Mehmed Han el-muzaffer daima. Mustafa 111. tuğrası: Şah Mustafa Han ibn-ü Ahmet El-muzaffer daima

(Levha: VII a, b, c, d, e)

Mahmud il. de sonrakilerde, Abd ü I m e c i d, Abd ü I aziz, Abdü l- h a m i d II. ve son devrin diğer padişah tuğralarında Şah i.m'anı artık tamamen kalkar. (Levha VIII.)

Şimdi tetkikimizin bir sentezini yapalım:

O s m anlı 1 m para tor I arı nın tuğraları (şimdiye kadar bulunamayan Osman I. ve Yıldırım B.1 yazı d'inki hariç) bidayette gayet sadedir. Orhanın tuğrası kendisinin ve babasının (Orhan Bin Osman) isminden mürekkeptir.

Murad I. inkinde beyzeler teşekkül eder.

Mehmet I. in tuğra si y I e H a n ünvanı başlar.

Murad II. de tuğra şeklini «El-muzaffer daima» duasiyle alır.

Selim I. de Şah ünvanı başlar; bu ünvan Süleyman I., Selim il. ve Murad 111. ün tuğralarında ikişer defa yazılıdır.

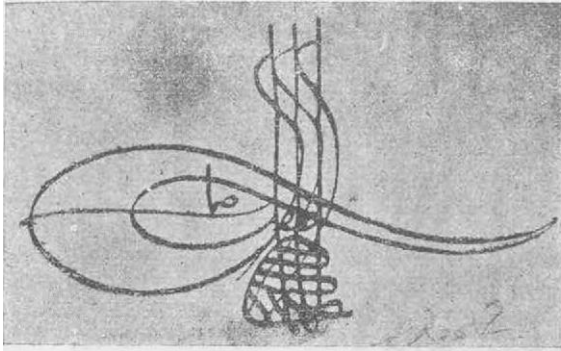
Mehmet 111. ün tuğrasında kalkar ve Ahmet !. den Mahmud II. ye kadar bir «!.» ve iki «.n yazılmak suretiyle bütiin padişah tuğralarında yer alır.

Abd ü I m e c i d'den itibaren de tuğralar yalnız padişah ile babasının isimlerin «<ibn-ü» ile bağlanarak Han el-muzaffer daima kelimeleri yazılır.

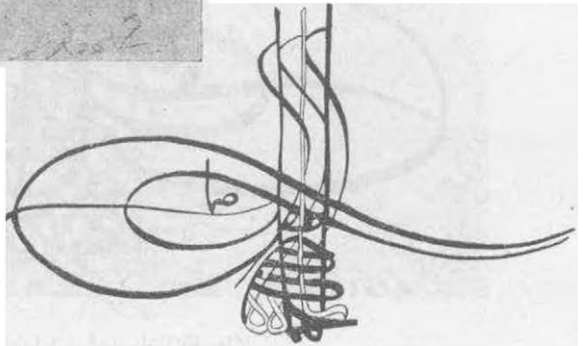

LEVH.6 VII. a &

Ahmet I. in tuğrası *)F% 13

İçli, _öli4.r.j.f-ö.k.jur-A ,il.L.
Fı4V Dıyıp.e.toGİM.BÜHMİ64me bo
iShka<ÜÜföep<4sima

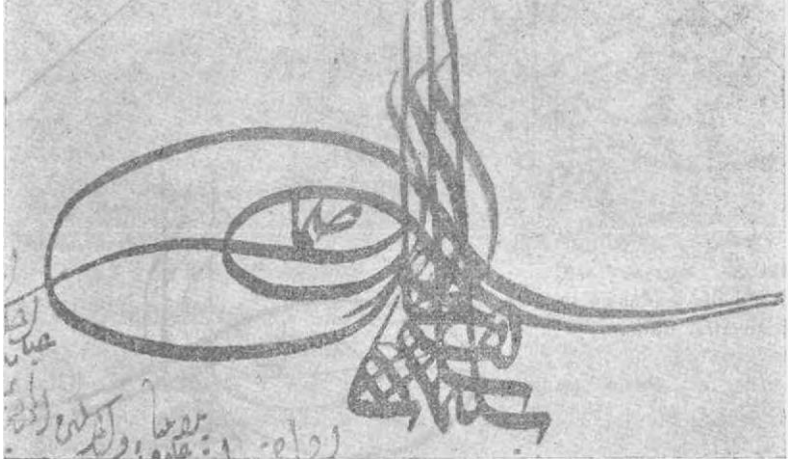
Mehmet iv. in tuğrası *)F% 13

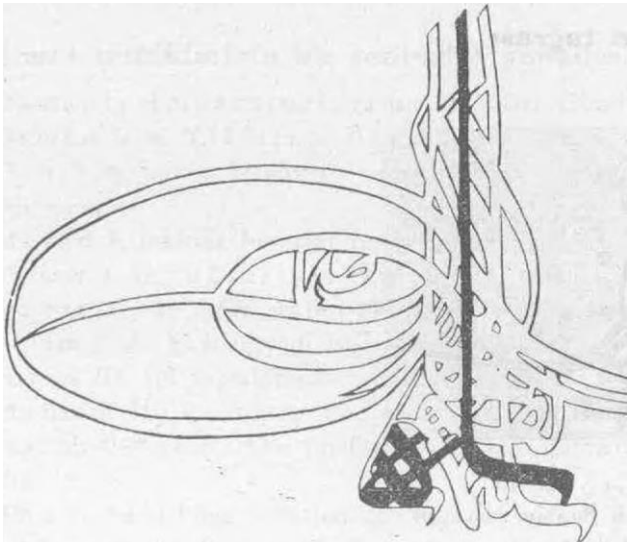
İ'lb _öliE3.e/e \ .: _l .tof .l /W
JŞah Mehmed ib.Ü İbrahim W" !
eW! # 00ma !

LEVHA6 VII b (

Sleyman il\$Suğrası 9 1'

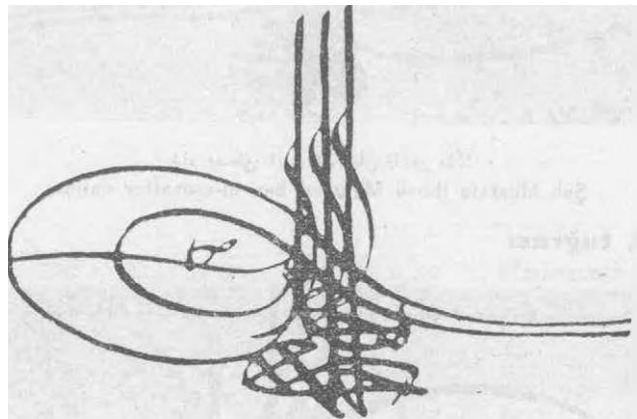

§1) ...115:11...I x^O...^...
 S^VI füsL^Va 4GaÜü ,ÇiM^v IVaL^üvP^vddL^i hV4vV

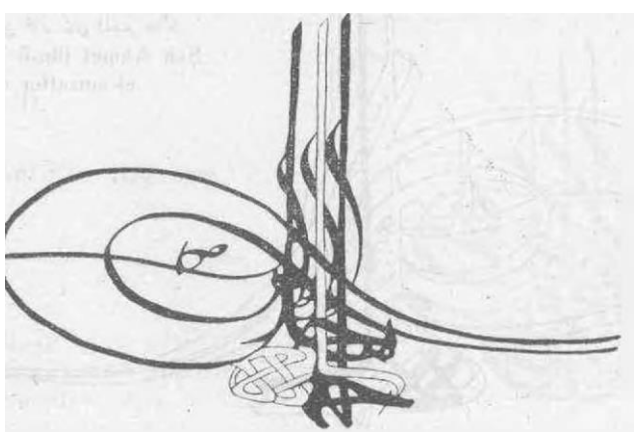

LEVRA 8 VII Q\$\$ %

Şah et il. Çuğrası 9 1'

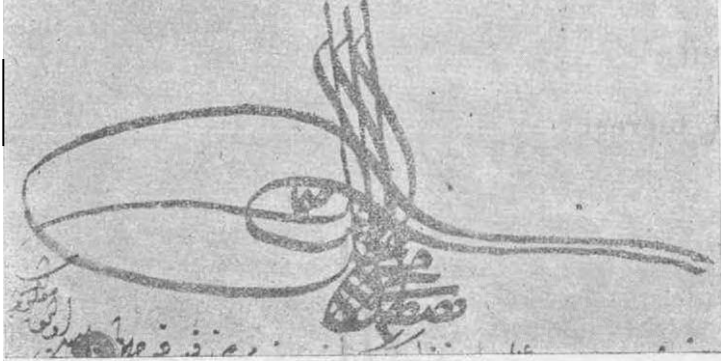

Ş. W. 4. "B" K. J. U. K. I.
 Ş. Ahmed ibrahim han
 e. muza fite daima

LEVHA6 VII. d & 0

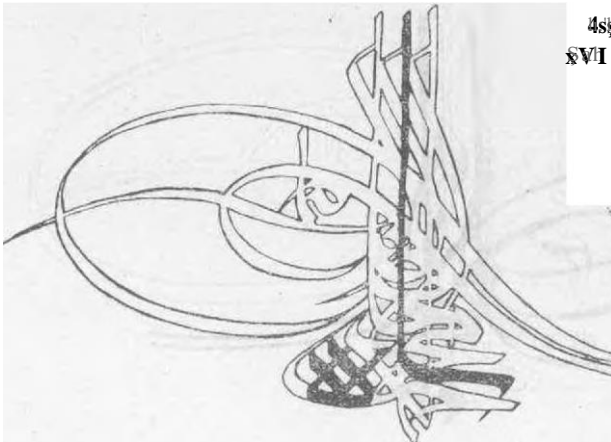
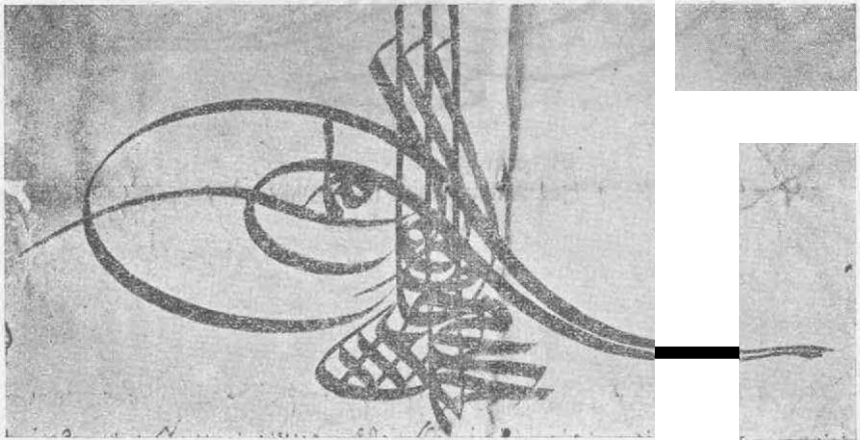
Mustafa II. tuğrası

Iti... illi... «RIA? ... u.

şVI ÖPseVdV4ÇüüO'LILhV4ŞÜvPzV ddLhV4V

Abdettülpçüfesi

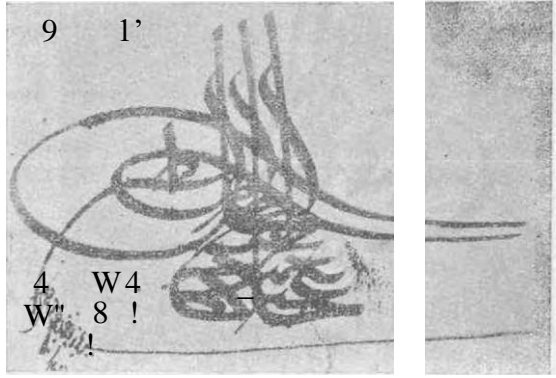

4ş4jVV4ş çm: :1cmı P2Üş VB@m
şVI ölvLe14ÇaÜü'OLLVe IVaa
EşÜvPzVddLhV4V

LEVH 6 VII e

Abdülhamid I. tuğrası

Şah Abdülhamid ibn-ü Ahmed
han el-muzaffer daima

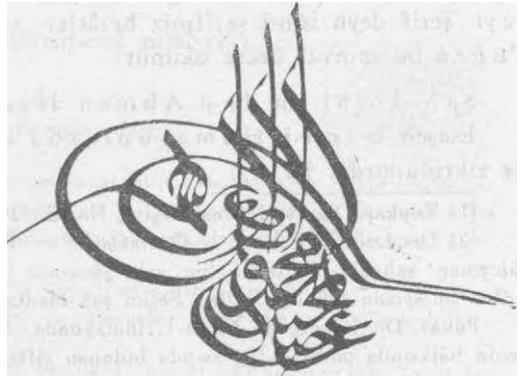
Mahmud II. tuğrası

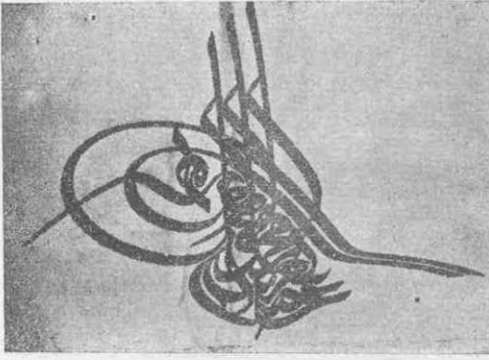
Şah Mahmud han ibn,Ü
Abdülhamid el-muzaffer daima

LEVHA VIII.

Abdülmeccid'in tuğrası

Abdülmeccid ban ibn-ü Mahmud
el-muzaffer daima

Abdülaziz'in tuğrası

عبدالعزیز علی ابن محمود
Abdülaziz han ibn-i Mahmud
el-muzaffer daima

Abdülhamid III tuğrası

عبدالحمد علی ابن عبدالمجید
Abdülhamid han ibn-i Abdülmecid
el-muzaffer daima

Şah ünvanının okunması:

Şah Ünvanının okunması:

Topkapı Sarayı Müzesi arşivinde bulunan ve Koçi Beyin kaleminden çıktığı Topkapı Sarayı Müzesi arşivinde bulunan, ve Koçi Beyin kaleminden çıktığını tahmin ettiğimiz bir tuğra, ki bu tuğra Sultan İbrahim'e şakîme edilmiştir, şu tuğra anlatırken şu kayde bulmak tayzılana denge. İyâğ şerifu devin vîş-i şerifinî berâtiler ve emirler üzerine yazılana derler.

Tuğra bu minval üzere okunur:

Şah İbrahim ibn-i Ahmed Han el-muzaffer daima.

Şah İbrahim ibn-i Ahmed Han el-muzaffer daima. İleri bu ünvan ile esasen Nâme-i Hümayunlarda padişahların isimleri bu ünvan ile zikrolunurdu. [2]

[1] Topkapı Sarayı Müzesi arşivi, No. E: 10289.

[2] Dr. Ludwig Fekete, Osmanische-Türkische diplomatie, s. 13 te: «Sultan Süleyman şah bin Şah Sultan Selim şah Hanım» s. 14 te: Nice memleketlerin padişahı Sultan Süleyman şah bin Sultan Selim Şah Hanım. Şah ünvanını gördüğü halde aynı namenin başında padişah tuğrasında bulunan çifte Şah kelimesinin farkına varmamıştır. Aynı eser vesika : 6

Binaenaleyh, misallerle ve resimlerle izah izah etmeye çalıştığımız gibi Tuğra metninde Şah ünvanı vardır ve tuğra metni tamam olmak istenilirse bu ünvanın da okunması icâbedir. f [1]

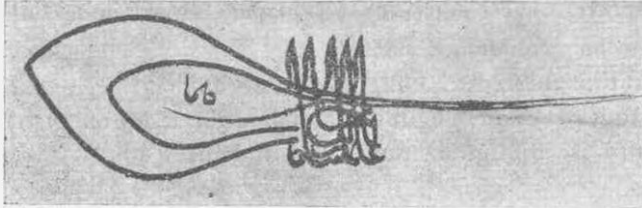
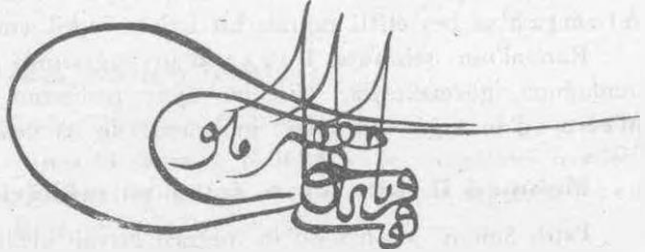
Şehzade Tuğraları : (Levha: 10)

Şehzade tuğralarından bugüne kadar Emir Süleyman {2}, Şehinşah {3} ve Ahmedînkiler {4} neşrolunmuştur.

LEVHA IX

Şehzade korkut'un tuğrası

فوقت ابن بازید خان المظفر دائماً
Korkut ibn-ü Bayazid
han el-muzaffer daima

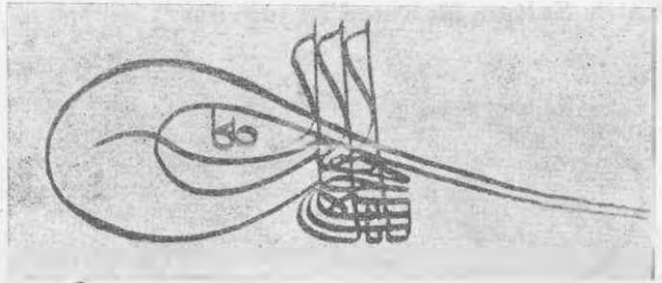

Şehzade Alemşah'ın tuğrası

عالمشاه ابن بازید خان المظفر دائماً
Alemşah ibn-ü Bayazid
han el-muzaffer daima

Şehzade Bayazid'm tuğrası

بازید شاه ابن سلطان خان
Ul>yitil
Bayazid şahhibbîn-ü
Süleymanhan
el-muzaffêr daima

Şehzade Mehmed'in tuğraşeklindeki mühürü :

محمد بن سلطان المظفر دائماً

Mehmed şah ibn ü Süleyman el-muzaffêr daima

[1] Padişah mühürlerinde de dŞ aha ünvanı mevcuttur. Nitekim bu mühürlere bir kısımın Sayın Uzunçarşılı İsmail Hakkı Belli tarafından (IV, I sayfa: 16) Osmanlı zamanında kullanılmış olduğunu mühürler hakkındaki yazısında belirtmiş fakat aŞat hŞ kelimesini oku- okumanmıştır.

[2] Osman Ergin — Muallim Cevdet'in hayatı ve eserleri.

[3] Uzunçarşılı İsmail Hakkı — Tuğra ve Pencereler ile Feriyye ve Bünyütlara dair, Bülten c. V, sayı 177-183.

[4] Zârif Orgun — Şehzade Ahmed'in Yalancı verdiği ahidname, Türk Tarih ve Edebiyatı Dergisi, c. I, sayı XIX.

Topkapı Sarayı Müzesi arşivinde ve bu idareye bağlı İstanbul türbelerinde bulduğumuz diğer şehzade tuğra adlarını da bu vesile ile tanzim ettik:

Elimizde Bayazıd III. nin şehzadelerinden Korkut İzzeddin ile Alemşah'ın ve Kanunî'nin İranaa ilfcazede oğlu Bayazıd'ın tuğraları vardır. Korkut'ın tuğrasında bir fevkalâdelik yoktur. «Korkutt ibn-i Bazazıdhan el-muzaffer daima» kolayca okunabilmektedir.

Alemşah'ın tuğrasında bildiğimizi usule laykını olarak beş tuğra bulununmaktadır. Tuğra serisinde Emir Süleyman'ın dört elifli tuğrası ile Alemşah'ın beş elifli tuğrası bir istisna teşkil etmektedir.

Kanunî'nin şehzadesi Bayazıd'ın tuğrasında da Şahh ünvanını bulduğumu görmekteyiz. Nitekim aynı padişahın diğer şehzadesi olan Mehmed'in tuğra şeklindeki mühründe de bu kelime mevcuttur.

Mehmed III. nin tuğra, imza ve mühürleri (Levha X)

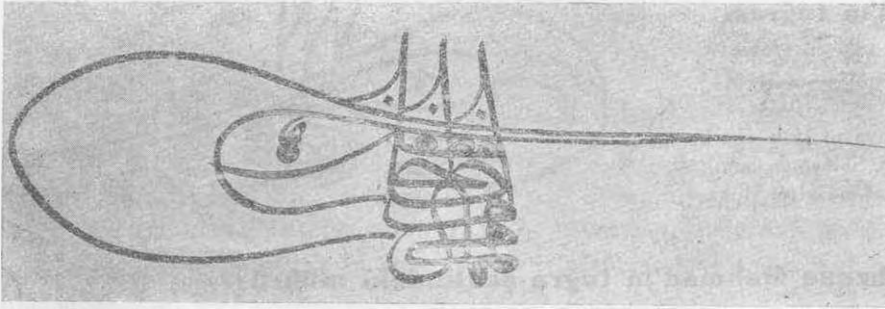
Fatih Sultan Mehmed'in tuğrası birçok defalar nesrolunmuştur. Babası Murad II. nin tuğrasına nazaran daha mütakâmdır.

İmzası, Topkapı Sarayı Müzesi arşivinde bir Name-i Hümayunda bulunmuştu, «حرره محمد» İharrara-hu Muhammed şeklinde dir.

Mühürlerini Fatih kütüphanesindeki kitaplarında gördük. İki çeşit olan mühürlerinden birincisi tuğra şeklinde değildir. (Mehmed ibn-ü Murad han) dan ibarettir. İkinci mühür ise bildiğimiz tuğra şeklindedir. [1]

LEVHA X.

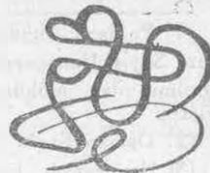
Fatih Sultan Mehmed'in tuğrası

Mehmed ibn-ü Murad han el-muzaffer daima

İmzası:

(İ. Z. ojj> İharrara-hu Muhammed)t

[1] Fatih Kütüphanesi: 3454517626 No. lü eserlerden. Bu mühürleri Dr. Süheyl Ünver tarafından Fatih kütüphanesi ve zaman ilim hayatı adlı eserlerde de nesrolunmuştur.

Mühürleri:

محمد ابن مراد خان
Mehroedü İbn-ü Murad han

محمد ابن مراد خان المظفر دائماً
Mehmet İbn-ü Murad han el-muzaffer daima
Mehmet İbn-ü Murad han el-muzaffer daima

Tuğra kısımlarına verilen isimler:

Tuğra kısımlarına verilen isimler:

Tuğra dört kısımdan ibarettir: [1]

- I. Tuğranın dört kısımdan ibarettir: 1) padişahın ve babasının isimleriyle yazılan, «han, han, el-muzaffer» kelimeleri yazılır. Bu kısma tuğranın Ser'ej'si veya Kırılma kısmı denir.
- II. Kırılma kısmının «ن» harfinin kıvrılmasıyla vücuda gelen ve iç içe yazılan «han, han, el-muzaffer» kelimelerinin «ج» harfinin kıvrılmasıyla vücuda gelen ve iç içe yazılan iki münhamiye «Be'yeze» tabiri olur. (İç ve dış beyze)
- III. Eliflere «ا» ve «و» doğru dan doğru ya tuğranın elifleri, üzerlerindeki kıvrıklara «Zülfe» veya «Zülfe» denilir.
- IV. «Be'yeze» için devamı olan ve «el-muzaffer» kelimesinin üzerinden geçerek tuğranın sağına doğru muvazi iki hat şeklinde uzanan kısma «K o l veya Hançer» adı verilir.

کرم شباکی دولت لانهی شمرک نکیندانی
که آنلره اولور دینکده عمران چار ارکانی
..... jU. ;1j/- ..... &
اولوردی قامت طفرای جم چون الف دیوانی
اولور آنک اولور لکشته مضنون
.....
میان بیضدن چکمشدر اتی دست سلطانی
^ liglw j lj

او کرسی خود عدالت قصری عنقا آشیانیدر
آنک هر الف مملووق کج دولتدر
..... ^/k. etli 1
چیردی لام الف لامهسن آکرودی شرمندن
بری بری ایچنه بیضلدن اکله کم افلاک
..... I ^ j . ij /
او نازک خنجره کم خنجر ایله فرق یوق قطعاً
t*k> Jj <»l f j l » Jİ

Diğer medhiye ise Üçüncü Sultan Mustafa'nın tuğrası için Bursalı Ali isminde bir zat tarafından kaleme alınmıştır:

Diğer medhiye ise Üçüncü Sultan Mustafa'nın tuğrası için Bursalı Ali isminde bir zat tarafından kaleme alınmıştır:

رخ صاف اوزره گویا عرض ایدر زلف پریشانی
تولد ایدر اندن صرخ احکام جهانبانی
مدامد شنگلی چکمش دشته
..... *lj *Xl
..... JVIj

ندر او زلفلره بیضه بیضای رعنا کیم
نه بیضه بیضه طاموس زرین بال دولتکم
اولور ایلی طوقار خیدر بدر کم
..... 1 * 5 ^ <»^ alJaali ^ Jj <<ii
..... JI Jfjz A^w A»

[1] Bu isimleri J. Deny'nin İslâm Ansiklopedisindeki tuğra maddesiyle Topkapı Sarayı Müzesinde bulunan iki medhiyeden faydalanarak tesbit ettik. Bu medhiyelerden bir; şair Vehbi tarafından Sultan Ahmed III. ün tuğrası için yazılmıştır. Kasîde-i garra der-sitayiş-i Sultan Ahmet han'da:

[1] Bu isimleri J. Deny'nin İslâm Ansiklopedisindeki tuğra maddesiyle Topkapı Sarayı Müzesinde bulunan iki medhiyeden faydalanarak tesbit ettik. Bu medhiyelerden bir; şair Vehbi tarafından Sultan Ahmed III. ün tuğrası için yazılmıştır. Kasîde-i garra der-sitayiş-i Sultan Ahmet han'da :

O s n a n l ı İ m p a r a t o r l a r ' i y l e Ş e h z a d e ' l e r i n i n t u ğ r a l a r ı n d a n , e l - m u z a f f e r d a i m a d u a s ı y l e Ş a h ü n v a n ı n d a n v e t u ğ r a a k s a m ı n d a n k ı s a c a v e m i s a l l e r l e b a h s e d e r e k t u ğ r a s e r i s i n d e e k s i k o l a n t u ğ r a l a r ı n d a k l i ş e l e r i n i v e r d i k . B u m e v z u ü z e r i n e ç a l ı ş a n l a r y e n i b i l g i v e b u l u ş l a r ı n ı n e ş r e d e r l e r s e T ü r k v e s i k a c ı l ı ğ ı n d a o l d u ğ u k a d a r , g ü z e l y a z ı v e s ü s l e m e s a n a t ı n d a d a m ü - h i m b i r y e r t u t a n t u ğ r a s e r i s i v e b i l g i s i t a m a m l a n ı r , b u m e m l e k e t t e a s ı r l a r c a k u l l a n ı l m ı ş o l a n « A l a m e t - i ş e r i f » i d a h a e t r a f l ı v e e s a ş l ı t e t k i k v e t a r i f e i m k a n e l d e e d i l m i ş o l u r .

